

У пошани
до піонерів —
лицем
до молоді!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. з Нью-Йорку:
Барклі 74125
УНСоюз: Барклі 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 25. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЛЮТОГО 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 6, 1970 No. 25. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 5 лютого 1970

В АМЕРИЦІ

СЕНАТСКА ПРАВНИЧА ПІДКОМІСІЯ пропонує якнайбільше обмежити відкладання військової служби, бо з теперішніх законів користаються багатші юнаки, які можуть студіювати в коледжах та університетах і на цій основі дістають можливість відкласти військову службу на пізніші роки, головним чином тоді, коли ЗСА ведуть війну, як це діяло тепер у В'єтнамі. В справі однозгідні демократи й республіканці. Переслухання вестиме ще Сенатська Правнича Комісія. Підкомісія не прокує, щоб всі збройні сили складалася з самих добровольців, бо це була б задорога штука, на яку тепер ЗСА не можуть собі дозволити.

БОНІЕСМЕН ДЕМОКРАТ ІЗ КАЛІФОРНІ Джером Р. Воллі вивів до спікера Палати Репрезентантів Джона МекКормека повідомлення про те, що він на найближчому засіданні конгресменів демократів 18-го лютого поставив внесок на схвалення довіря 78-річному спікеру, якого деяка частина демократичних молодших конгресменів уважала за занадто консервативного для ведення партійної політики. МекКормек не думав резигнувати, він заявив, що в січні 1971-го року старатиметься проперевіряти на цей пост, який він займає довгі роки від смерті Сема Рейберна. Минулого року конгресмен Морріс К. Юдолл безуспішно старався зайняти становище МекКормека.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ МЕЛВІН Р. ЛЕРД зарядив зорганізувати окрему студійну комісію, яка вивчала б справу гармонійного співжиття між білими й чорними в збройних силах цієї країни. Він вислав меморандуми до секретарів армії, летунства і флоту, в яких заявляв, що хоч збройні сили зробили великий поступ в дільній расового співжиття своїх членів, то расова проблема існує далі, бо ця справа ще не вирішена належно в американському народі. «Мусимо взяти активну роль в розв'язці цієї проблеми» — заявив секретар оборони. Лерд наказав повести особливу працю у всіх родах збройних сил про взаємини між членами різних рас та закликати до гармонійного співжиття без огляду на расове походження.

АРГЕНТИНСЬКИЙ УРЯД ПОВІДОМЛЯЄ, що число жертв залізничної катастрофи в неділю 1-го лютого дало більше від 100, як початково оцінювали. Уряд гадає, що число вбитих в цій катастрофі під Буенос Айресом становить принаймні 236. Докладного числа поки що годі встановити, бо тіла деяких неможливо так пошкоджені, що годі розпізнати, до кого належать окремі частини. Це друга за кількістю жертв залізнична катастрофа в світі, бо найбільшою була у Франції 1917 року, коли число вбитих становило 543; 100 осіб лежать у шпиталях, як поранені, велике число важко поранених. Згинули цілі родини, що їхали на недільну прогулянку в околиці великого міста.

ПРЕДСТАВНИКИ УРЯДУ СТАРАЮТЬСЯ привести до порозуміння між спілками залізничників та залізничними компаніями, щоб не було страйку на всіх залізницях ЗСА, який міг би початися 11-го лютого. Як відомо, страйк мав початися 1-го лютого, але суд заборонив його на протяз 10-ох днів. Уряд має вже вичерпані всі засоби, якими міг би не допустити до страйку, і тому він мусить просити Конгрес, щоб схвалив відповідний закон про заборону страйку. Асистент секретаря праці Вільям Дж. Ювері бере участь в переговорах, стараючися про те, щоб прийшло до порозуміння ще перед 10-им лютого.

У СВІТІ

ЯПОНІЯ ПІДПИСАЛА МІЖНАРОДНИЙ ДОГОВІР проти поширення атомової зброї. Японія є однією до тепер країною у світі, яка зазнала на собі катастрофу атомового бомбардування, тому ця справа надзвичайно хвилює японців. Але водночас — Японія найбільший суцільний об'єкт атомових держав — СССР і Комуністичного Китаю і має промислові можливості мати власну атомову зброю. Ото ж японський міністр закордонних справ Кічі Аїчі, промовляючи в цій справі через радіотелевізю, заповів, що Японія не буде поспішати з ратифікацією того договору, поки конференція розроблення у Женеві не вилупить поступу.

ЕГІПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ГАМАЛЬ АБДЕЛЬ НАСЕР ВІЙСЬКОВИЙ дав дні тому нову промову до народу, в якій схидає на Аміну віну за «терор», що його перевозили ізраїльське летунство проти арабських султів, бо, мовляв, Америка постачає зброю Ізраїлю. Але, полегшивши таким в минулому тижні до Москви, він старався там дотримати згоду на доставлення Єгипту дальших советських літаків найновішого типу «МІГ-23».

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ П-ЕМ'ЕР ГОЛДА МЕР ЗАЯВИЛА, що Ізраїль готовий припинити всі рейди й інші атаки проти всіх арабських султів, якщо вони заявлять, що шалуватимуть умови перемир'я. Совети намагаються, щоб Ізраїль припинив свої летунські атаки, внаслідок яких знищено багато воєнного матеріалу, що його Москва доставляла Єгипту й Сирії. Водночас Совети шантажують Ізраїль, що вони, Совети, прийдуть до Єгипту «активних дорядків», себто своїх пілотов і фронтоних старшин.

ХУАН КАРЛОС НЕ ХОЧЕ бути тільки фігуральним монархом Іспанії, що буде вивіскою для її диктаторської системи — твердить західна преса. Хуан Карлос з внуком останнього єспанського короля Альфонса XIII і голова єспанської держави Франсиско Франко признав його піз року тому на свого наступника з відновлення монархії в Іспанії, якою вона, зрештою, формально за конституцією була й за правління Франка. Хуан Карлос бачить тільки повернут до конституційного ладу — якщо диктаторська партія Фаланга допустить до цього.

3 ПІТЕРИ ВИДАЛЕНО 32-ох католицьких місіонерів, яких, як прибули були до Біяфрі під час тамашньої війни. Нігерський уряд закинув їм «нелегальний в'їзд» і всіх їх спершу арештував, а пізніше відправив літаком. Неаідома доля цих дальших 28-ох духовників і монахів, які вкотре за архієпископом Діозефом Виланом, що їх також арештували в останній столиці Біяфрі Оверрі.

У БРИТАНІЮ СТАРАЮТЬСЯ звернувати до поліції більше кольорових мужчин. На всіх 90.000 поліціантів у Британії є всього 19 кольорових. Кольорове населення у Британії охоплює не тільки чорних африканців, але — найбільше — індійців, пакистанців й іммігрантів із Західної Італії.

У Сенаті виступили також оборонці політики Ніксона у В'єтнамі

Вашингтон. — У дальшому ході дебат в сенатській Комісії для закордонних зв'язків, виступили в минулу середу 4 лютого деякі сенатори з оборонної політики Уряду у В'єтнамі, опрокидуючи попередні закиди сенаторських «голубів» та вимагаючи, щоб Сенат схвалив таку саму резолюцію, як її в листопаді мин. року прийняла була Палата Репрезентантів, з підтримкою для політики президента Р. Ніксона. Лідер республіканської меншости в Сенаті, Ю. Скотт, пригадав, що в Комісії для закордонних зв'язків лежить подібна резолюція, зголошена 45-ма сенаторами, в тому числі також лідером демократичної більшости в Сенаті, сенатором Майком Менсфілдом. Опрокидуючи застереження, що така резолюція давала б «вільну руку» Президенту в його політиці супроти В'єтнаму, сен. Скотт звернув увагу, що в тій резолюції нема ніяких дальших уповноважень для Президента, а тільки висловлення певности, що він веде до швидкого й справедливого миру у В'єтнамі. Інший республіканський сенатор, Джан Шерман Купер, заперечував, начеб Уряд плянував залишення військ у Південному В'єтнамі на дальших 15-20 років, та ствердив, що «фактом є, що ми відтіля відходимо». Однак демократичні сенатори з табору «голубів», Франк Черч з Айдахо і Джордж МакГоверн з Савт Дакоти, приєднались до попередніх атак республіканського сенатора з Нью-Йорку Чарльса Гуделла, який різко таврував був «в'єтнамізацію», як «обман». Також голова сенатської Комісії Дж. В. Фулбрайт продовжував свої атаки проти Уряду.

ЗСА призначають 556 мільйонів на допомогу Латинській Америці

Каракас, Венесуела. — Президент Ніксон переслав окреме звернення до Міжамериканської Економічної Конференції, в якій повідомив представників 23-ох американських, латинських держав про те, що він в новому бюджеті запропонував 556 мільйонів доларів на допомогу країнам Латинської Америки. 3-го лютого в Каракасі почала працю Міжамериканська Економічна і Соціальна Рада під проводом венесуельського президента Рафаеля Кальдері. Представник ЗСА погодився на це, щоб окрема Міжамериканська Комісія приймала всі скарги проти Америки, які відносяться до американського торговельного протекціонізму та розглядала б пропозиції в справі американських торговельних концесій. Це є перші наради представників латинських американських держав із представниками ЗСА під час президентури Ніксона. Країни Латинської Америки хотіли б знати, як представляти собі ця країна економічну й торговельну співпрацю з Латинською Америкою. Американську делегацію очолює асистент державного секретаря в міжамериканських справах Чарльз А. Месер. Вільшійсть із 23-ох американських латинських держав заступлені міністрами фінансів. Представники латинських країн відповіли з того, що окрема комісія буде розглядати їхні потреби в справі торгівлі з ЗСА.

Президент Ніксон наказав урядовим агенціям не занецищувати повітря й води

Вашингтон. — Ніксон видав наказ до всіх урядових агенцій, в якому наказує їм старатися припинити занецищувати повітря й воду. В додатковій заяві Президент обіцяє признавати на цю цілі 359 мільйонів доларів, щоб урядові установи могли здійснити цю програму до 3-го грудня 1972-го року. Подібно зарядження, видав був президент Джансон в 1966 році, але воно не дало жадних наслідків, бо Джансон не признав був фондів на здійснення цього наказу. Згідно з наказом Президента федеральні агенції мусять здійснювати програму не занецищувати повітря й води, починаючи зі своїх приміщень, інсталцій, будов, публічних робіт, літаків, кораблів та інших комунікаційних засобів. Провідники урядових агенцій мають до 30-го червня ц. р. подати за потребою на фонди, потрібні на здійснення цієї програми. В Конгресі заявляють, що зарядження Р. Ніксона добрі, але в них нема виснаження, що становить з тими агенціями, які не скохують здійснити наказ Президента.

УКРАЇНЕЦЬ БЕРЕ УЧАСТЬ У ГРУПОВІ АМЕРИКАНСЬКІЙ ВИСТАВЦІ

Нью-Йорк. — У груповій американській образотворчій виставці в «Центральній містській галерії» в Нью-Йорку, при 49 Захід вул., бере участь пан Тарас Шумилович. Виставка буде відкрита від 16 до 23 лютого, від понеділка до суботи включно, від 10 г. ранку до 5 вечора.

Анна Дубас членом Виховної Ради в Ірвінгтоні

Ірвінгтон, Н. Дж. — Головному Радю УНСоюзу, відомому громадську й суспільну діячку п-і Анну Дубас удруже призначе членом Виховної Ради міста Ірвінгтону на наступні три роки. Про це її нове призначення повідомила посадинок міста Гаррі Стівенсон. Анна Дубас, крім активностей в УНСоюзі та у Виховній Раді, виявляє жваву діяльність і в інших дільниках організованого життя: вона є членом дирекції Українського Народного Дому в Ірвінгтоні, директоркою щадничої спілки «Тризуб», членом Управління Відділу УККА, членом церковної організації при українській католицькій св. Івана в Ньюарку, членом 28-го Відділу Союзу Українок Америки. Народжена в ЗСА,

Анна Дубас

Анна Дубас дуже добре володіє українською мовою, живе з батьками в Ірвінгтоні, опікується дітьми своєї померлої сестри Ольги.

ЗСА вимагають від Советів обмеження достав зброї на Близький Схід

Вашингтон. — Президент Ніксон відповів в середу 4 лютого ц. р. на листа советського прем'єра Алексія Косігіна, що його дїстав був в минулу суботу, в справах ізраїльсько-арабського конфлікту. Відповідь президента Ніксона завіз референт близькосхідних справ Державного Департаменту Джо-зеф Сіско советському амбасадорові Анатолію Доб-рінінову. Офіційно не визнаючи текстів ані листа Косігіна, ані відповіді Ніксона. Проте, за твердженням газет, президент Ніксон повторив давню, знехтовану Советами пропозицію, щоб великі держави договорились щодо припинення достав зброї Ізраїлю, як арабським країнам. Він запропонував також, щоб великі держави наповнили на обидві сторони завернути до статусу, коли проголошено було воєнне перемир'я і щоб те перемир'я обидві сторони шанували. Президент Ніксон заперечив закиди Косігіна, наче б З'єднані Штати були винуваті в теперіш-

Амбасадори ЗСА й Комуністичного Китаю будуть продовжувати наради

Варшава. — Комуністичний Китай запропонував, щоб наступне, 136-те з черги засідання амбасадорів ЗСА й Комуністичного Китаю у Варшаві відбулося 20 лютого ц. р. і американська сторона негайно прийняла цю пропозицію. Відновлення безпосередніх контактів між ЗСА й Комуністичним Китаєм на амбасадорському рівні, після двірочної перерви, відбулося місяць тому. Несподівано швидко продовження тих нарад і то на пропозицію Пейнтіну додає віри американським керівним чинникам, що китайські комуністи думають поважно про покращання відносин з Америкою. З американського боку пропонується облегшити туристичний рух та взяти культурні й торговельні зв'язки.

Хорвати і словінці починають підкреслювати свою національну окремішність

Загреб. — Після багатьох років придушення будь-яких виявів національної окремішности хорватів і словінців, країни яких входять як окремі республіки в склад югославської федерації разом із Сербією, Боснією і Герцеговиною, Македонією та Чорногорією, останнім часом і в Хорватії і в Словенії позначаються сильні автономні тенденції. На пленумі Ліги Хорватських Комуністів, як називається в Хорватії комуністична партія, що відбувся в січні ц. р., підкреслювано конечність в дальшій децентралізації югославської федерації і признавання більших автономних прав і урядом окремих республік і їхнім провідним партіям. Здійснюються ці тенденції всупереч централістичним намаганням београдських консервативів, усе здебільшого прихильників Москви, але ж за підтримкою самого президента Югославії Тіта, який і сам є хорватом. Дебати, які відбувалися під час вище згаданого пленуму, були не тільки опубліковані в пресі, але й також вперше в історії широко обговорювані. Водночас із цим провід хорватської компартії засудив рішення намагання београдських централістів визначувати всі прояви хорватської національної свідомості і хорватський націоналізм, як небезпечний для цілості югославської федерації. В сучасному федеративному уряді Югославії репрезентовані не тільки серби, але також і хорвати та словінці. Теперішній прем'єр Югославії Рібіч є словінцем. Разом із цим і Хорватія і Словенія, в більшій мірі, як і сама Сербія чи й Београд, відержують добрі торговельні й туристичні взаємини із країнами Західної Європи. Хорвати і словінці становлять також більшість поміж югославськими робітниками, які працюють сезонно поза кордонами Югославії, головним в Австрії і в Західній Німеччині. Кількість цих робітників обраховують на 500 тисяч осіб.

„СТАНОВИЩЕ НА УКРАЇНІ І СВІТОВІЙ ПРОТИРОСІСЬКИЙ ФРОНТ“

Нью-Йорк. — Такою є тема цілого ряду доповідей, що їх виступають пані Слава Стецько в поворотній дорозі з Бангкоку в Тайланді через вільний Китай і Австралію до Америки. 1-го лютого цю доповідь виступила вона в Лос Анджелісі, 3-го і 4-го — в Сан Франціско, 5-го і 6-го — в Денвері, Колорадо, 7-го — в Омазі, Небраска, 8-9-го — в Мінеаполісі,

Мгр. Є. Гановський очолює Крайовий Комітет для вшанування пам'яті ген. Чупринки-Шухевича

Нью-Йорк. — На нарадах представників центральних установ і організацій, що відбулися тут з ініціативи Т-ва кол. Вояків УПА 15-го січня, створено Крайовий Комітет для вшанування пам'яті генерал-хорунжого Романа Шухевича. Тараса Чупринки, головного командира Української Повстанської Армії, в 20-річчя його героїчної смерті в боротьбі з большевицьким окупантом України. На голову Крайового Комітету обрано мгра Євгена Гановського, голову Головного Управління Спільної Української Молоді Америки, на заступників голови полк. Юрія Лопатинського з Об'єднання кол. вояків УПА, Миколу Грицьковича з Т-ва кол. вояків УПА, сот. д-ра Івана Козака з ОБВУА, Богдана Лисака з Т-ва Дивізійників та Петра Постолока з Б-тва УСС. На секретаря обрано ред. Володимира Левенця з ООЧСУ та на касира Миколу Кузика з АБН. В склад Комітету увійшли, крім згаданих, 26 представників інших центральних установ і організацій. Український Народний Союз репрезентує у цьому Комітеті головний передсидник Йосип Лисогір та заступник головного передсидника Володимир Сохан. Пресове повідомлення цього Комітету та його звернення до Української „Громадиства“ надруковані на іншому місці в цьому числі „Свободи“.

„Ми у великій потребі, допоможіть“ — пишуть українці з Югославії

Джерсі Сіті. — „Ми у великій потребі, допоможіть нам!“ — пише в листі до „Свободи“ в імені своїх парохіян о. Свєтаслав Легенський із знищеної землетрусу місцевості Черевляни в Югославії. В листі сказано: „Наш Високосвященний Владика Букатко подав нам, потерпілим від землетрусу, адресу „Свободи“, щоб ми могли звернутись від парохії до Вас про ласкаву поміч.“

„Моя парохія віддалена на 40 кілометрів від найближчої залізничної, до автобусної станції 15 км. і тільки польовими дорогами. Електрики у нас немає. Парохіян убогі: з самої землі вижити не можуть, тому йдуть на заробітки в державні добра, викидають навіть закордон на роботу, до Австрії, Зах. Німеччини, навіть до Австралії. Ця парохія, думаю, є найбільша у нашій Єпархії. Землетрясіння навістило і мою парохію, а наші парохіяни мають хати, збудовані із землі, трікраї соломомою. За кожним землетрясінням земля з хат відпадає і люди знову їх „допильнують“, як можуть. Найбільше шкоди зазнали парохіальні будинки: церква, хата і хліб. Щоб те направили, треба грошей, треба купити матеріал, найняти підводу, бо мої парохіяни майже не мають коней. Дальше треба оплатити майстрів, робітників. Грошей

Допомога для потерпілих від землетрусу українців в Югославії пересилати грішми на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee
5020 Old York Road
Philadelphia, Pa. 19141.
Tel.: Gladston 5-3774
а речами на адресу:
United Ukrainian American Relief Committee
c/o Mr. Marian Kots,
Director
1213-1217 Summit Avenue
Jersey City,
New Jersey 07307
Telephone: 201 795-2155

Андрій Добрянський дебютує в Метрополітан опері

Нью-Йорк (І. С.) — Відомий український бас-баритон Андрій Добрянський підписав контракт з Метрополітан Оперою на виступи в опері Пуччіні „Діагона Золотої Заходу“, і згідно з повідомленням „Нью-Йорк Таймс“ з суботи, 17-го січня Добрянський дебютує в цій опері в середу 11-го лютого. Андрій Добрянський вже попередньо мав контакт з Метрополітан Оперою на сей сезон на виступи в „Борісі Годунові“, але з огляду на довгий страйк, ця постановка була відкладена.

Андрій Добрянський

Гарднер та Айзенгавер критикують бюджет Ніксона

Вашингтон. — Два визначні американські республіканці Джан В. Гарднер і Мілтон С. Айзенгавер заявили, що вони вважають бюджетний проєкт президента Ніксона за нествастливий, головним чином коли справа йде про витрати на внутрішні цілі. Голова Міської Коаліції Гарднер сказав: „Це замало, щоб сміятися віджидати і зацікавити ремінь вбогим людем“. Гарднер виступав на пресовій конференції разом із д-ром Айзенгавером, який недавно очолював Крайовий Комісія в справах причин і

запобігання злочинам. Гарднер домагався, щоб Уряд більше зредукував витрати на оборону. Він домагався, щоб Уряд запропонував більші податки і зовсім не спінився з тим, щоб 5-відсотковий надподаток зліквідувати з кінцем червня 1970. Гарднер нарікав на це, що Уряд зовсім не готується до того, щоб здійснювати ті рекомендації, які запропонувала комісія під проводом д-ра Мілтона Айзенгавера. Треба на першому місці поставити внутрішні потреби, казав Гарднер.

СВОБОДА

FOUNDED 1883
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308
 Second Class Postage paid at the Post Office at Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1102 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
 Subscription Rates: One year \$18.00; six months \$9.50; three months \$5.00.
 For UNA members monthly \$35.

Статті підписані їх авторами, не мають відповідати ставленню редакції.
 P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

На далеку мету

Одною з найбільш характеристичних рис політики президента Річарда Ніксона в закордонній, як і у внутрішньополітичній діяльності є планування на далеку мету. Усе це найважливіший закордоннополітичний проблеми — В'єтнамської війни — Ніксона започаткував, а «втілював», себто поступово передачу оборони волі Південного В'єтнаму в руки його власних збройних сил, знаючи, що це вимагало довгого часу. «Доктрина Ніксона», згідно з якою «Америка допомагатиме тим, хто сам собі допомагатиме» — обрхована на далеку мету. Старою політикою взаємини США з Москвою і Пейпінгом, Ніксона водночас започаткував, що він продовжував будувати систему протидії обороні — т. зв. «сейфград», хоч знав, що в найближчій майбутності не загрозить Америці атомово-ракетна атака. Але на своїй минулої політичній пресовій конференції Ніксона заявив, що за 10 років ситуація зміниться настільки, що комуністичний Китай матиме вже далекосяжні міжконтинентальні ракети. Тому теперішнє оборонне зброєння Америки обрховане на те, щоб спаралізувати можливий атомовий шантаж Пейпінгу одночасно супроти Америки, як і таких її тихоокеанських союзників, як Філіппіни.

Ніксона здає собі справу з того, що велика більшість муринського населення Америки ставиться до нього і його політики неприхильно. Але він переконаний, що не приписав для муринськими, а заходами, які підвищать життєвий рівень, збільшать число муринських робітників і забезпечать муринським громадянам стабільність відносин та більшу безпеку — настрій широким муринським кім зміняться на краще. Ніксона повів кампанію за очищення повітря, води і землі, маючи на увазі забезпечення кращого оточення далішим 100 мільйонами американців, які народяться протягом наступних 30 років. У боротьбі проти інфляції Президент не вагається відмовляти фонди на деякі популярні цілі, маючи на увазі ту дальшу найкращу ціль, якою є стабілізація цін і скріплення вартості долара.

Американці в масі мають здорове почуття дійсності і вичуття державничих рацій. Тому вони — бодай поки що — підтримують ту обрховану на далеку мету політику Ніксона не надто значущим полемічно-демогогічним атакам проти Президента.

Великодушність напоказ

Протягом 1969 і на початку 1970 року населення деяких районів України кількакратно потерпіло від стихійних нещаст. На Заході України, особливо в районі Карпат, пройшли великі зливи, і річки й потоки, вийшовши з берегів, завдали значної шкоди колгоспним господарствам, нафтопроводу «Дружба» та може ще більшою — звичайним громадянам: присадібні ділянки позимала вода, і її вирах потопились домашні тварини. Советська преса сповіщала, що були жертви і в людей. Але про відбудову потерпілих від повені районів не було згадок у тій пресі. На південному сході України кількакратно проносились важкі пилі бурі. Знову ж такі вони пошкодили не лише «арожаїні колгоспні ділянки», а й клятки при садбах колгоспників, повилали чи поламали оочені дерева. В советських газетах були згадки, що в потерпілі райони відіслали зерно для переселів та бараків для тих, хто опинився без даху над головою. Однак, газети скоро «забули» про ту подію, і годі з них довідатись, чи потерпілі справді одержали поміч.

Якщо в Україні місцева преса бодай обіцяла допомогти потерпілим, то вона забула важкий землетрус у Югославії двома газетними рядками, а про якусь допомогу потерпілим в районі Баня Луки й не згадувала. У Києві, звичайно, знають, що в Югославії найбільше потерпіли від землетрусу українці, але міністерство закордонних справ УРСР позбавлене права виносити будь-які рішення.

Цілком відмінна картина постає там, де Москві відігано допомоги іншому народові, щоб мати з того політичну користь. Хоча як далеко Цейлон від СРСР — советських Червоної Хрест послала допомогу потерпілим від недавньої повені на Цейлоні. Московська «Правда» з 31 січня інформувала про це під наг. «Допомога потерпілим на Цейлоні», додаючи, що та советська допомога «цілком безплатна». Такою великодушністю на показ Москва намагається прихилити до себе тих, які далеко. А свої — можуть терпіти, вони ж бо вже «щасливі советські громадяни».

СТО ДНІВ ВІЛІ БРАНДТА

Мюнхен. — «Сто днів» — цей вираз пішов від історії Наполеона I. В 1815 році, покинувши острів Ельбу, де він був на почесному засланні, Наполеон, спираючись на патріотизм французів, запанував у Франції. Але проти нього виступила коаліція ворожих держав. Через сто днів Наполеон зазнав поразки біля Ватерлоо, в теперішній Бельгії.

В Америці та в деяких інших країнах дається новому уряду можливість діяти, без особливої критики з боку опозиції, протягом ста днів. Цей стодинний речень минає і для коаліційного уряду В. Брандта, до якого належать соціаль-демократи і ліберали.

Прем'єр Брандт склав своє звітлення парламенту в Бонні про «положення нації». Це звітлення піддало опозиція критиці, зокрема в частині, що стосувалася закордонної політики нового уряду. В чім розходиться уряд Брандта з опозицією в справах закордонної політики?

Коли говорити про відносини до західних держав, то тут уряд і опозиція оцінюють ситуацію однаково оптимістично: з Америкою є тисний союз; з Францією — після де Голля — помічається узгоджена політика щодо Англії, яку мають прийняти до Європейської Господарської Спільноти; з Лондоном у Брандта давня дружба, і йому незабаром дадуть почесний титул доктору в Оксфордському університеті.

Хоч після навізання дипломатичного зв'язку між Західною Німеччиною та Ізраїлем більшість арабських країн відкинула своїх дипломатів із Бонну, деякі арабські держави липаються надії в нормальних відносинах із Західною Німеччиною. Цими діями в Бонні був з офіційною візитою прем'єр Йордану.

«Камедем с п о тикання» для Бонну є політика щодо Сходу. Ні один реально діючий німецький політик не може хрияти про відновлення кордонів Німеччини, які були перед 1938 роком. Був час, коли в Бонні надіялася, що адляється прилучити до Західної Німеччини окуповану російськими військами територію, де з допомогою Москви створено комуністичний уряд під фальшивою назвою «Німецька Демократична Республіка».

Уже недавній коаліційний уряд (християнських демократів і соціал-демократів), що діяв до 28 жовтня 1969 р., дійшов до переконання, що з фактами доводиться помириться: треба шукати способи співжиття з цією «советською болячкою» на тлі німецького народу — «республікою» к о м уніста Ульбрихта.

У Москві й Варшаві підтримують домагання Ульбрихта, щоб його «республіку» уряд Брандта визнав як суверенну державу. Але це не значить, що Москва й Варшава схочуть загальмувати переговори з Бонном про унормування своїх зв'язків із Західною Німеччиною, коли домагання Ульбрихта не будуть виконані.

Господарські інтереси Москви й Варшави ведуть до мундлі й Брежнєву розривати співпрацю з Західною Німеччиною: їм потрібна німецька техніка і кредити, а з другого боку, Західна Німеччина — це багатий ринок для продажу сировини зі Сходу.

Опозиція закидає Брандта та Шеелера (міністер закордонних справ), мовляв, вони йдуть «задалеко», а переговорах із східними державами. На це відповідає дас уряд в Бонні: треба живити заходами, щоб політичні до 17 мільйонів німців, які перебувають під диктатурою Ульбрихта. Бо, — казав Брандт, — об'єднання Німеччини справа дуже далека.

Диктатор советської зони Німеччини, де знаходиться 20 советських дивізій, удає, що він не буде вести переговори з Бонном, поки його «демократична республіка» не буде формально визнана. Але в цій опозиції Ульбрихта є слабе місце, і він це добре знає.

Справа така: Бонн не уважав республіку Ульбрихта за «чужину». Тому в торгівлі з Західною Німеччиною уряд Ульбрихта має всі вигоди, що їх мають шість держав Європейської Господарської Спільноти. Обчислено, що советська зона Німеччини заробляє на тому більше як 500 мільйонів марок річно.

Тому, коли Бонн визнає республіку Ульбрихта за суверенну державу, то вигоди з Європейської Господарської Спільноти для советської зони Німеччини пропади б. Ці вигоди дали можливість комуністам Східної Німеччини піднести рівень життя підлеглої людності, і він тепер на третину вищий, від рівня інших «народних демократій» і вдвоє вищий від рівня в СРСР.

У господарському житті Західної Німеччини помічається дальший поступ. Німецький капітал знаходить собі поле діяльності в країнах європейських і заморських. Безробіття немає.

Заробітки підприємств дають підставу робітникам домагати підвищення платні. Поряд з тим професійні спілки вимагають участі в керуванні підприємствами (Мітбештімунг).

Тижень тому нарабилася великого шуму передача урядові рекомендацій економістів розширити «співучасті» підприємств робітництва на всі підприємства, що мають більше як 1000 робітників. Рішення експертів: у підприємствах з участю робітничих представників у керуванні продукція розвивається краще, як в інших підприємствах. Прихильники «співучасті» називають цю систему господарською демократією, противники — соціалізмом або ж комунізмом. Опозиція не може рішучо виступити проти «співучасті», бо закон ще був виданий ще урядом Конрада Аденауера.

П. А.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ
 УНІОСЮЗУ!

ДОВКОЛА ЦЕЛІБАТУ

Париж. — Найактуальніша тема паризької преси останніми днями — як ми й передбачали у попередньому дописі — це продаж 110 мільйонів літаків Лібі. Воно і справді виглядає підрозділом: пощо Лібі, яка має всього лише 13.000 армії і 1.300.000 населення, стільки літаків?

В акцію проти ембарго на продаж зброї Ізраїлю включився сам Ротшільд і — пішли мітинги. Деякі часопи справи продажу літаків називають першим великим скандалом після відходу де Голля. Наголосують, що монують і три міністри — закордонних справ М. Шу-ман, жид — вихрест; міністер війни — М. Дебре, жид; рабіна і П. Гамон — син польського жидів. З дипломатичного спритністю прожидівська пропаганда викривлює останні екскурсії в Ізраїль («з такими типами в'яжеться наш уряд») і добирається до нелюбих міністрів, закидаючи, що Дебре став фактичним прем'єром.

Але несподівано поруч ці теми французька преса почала дискутувати іншу — целібат священників. Справа прийшла з недалекої Голландії, де крайові збори священників і виборних делегатів від мирян схвалили переважно більшістю голосів резолюцію, яка домагасться зняття обов'язку целібату.

Голландія народ організований, тож свої справи вони вміють добре підготувати. Делегати від мирян було багато, отже можна покласти на загальну опінію. Та мало цього: ініціатори резолюції провели опитування по парохіях, і більшість у них заявила, що нічого не матимуть проти одружених парохів. У такій ситуації кардинал Альфрінк частинно став по боці резолюції, проголосивши, що в майбутньому не виключає одружених священників і готовий призначити священників для тих священників, які одружилися в минулому, навіть без згоди Церкви.

У світі папської енцикліки «Сацердотальний целібатус» з 1967 р., така постава кардинала Альфрінка неможлива. Ще більше виглядає вона нелюдяною, коли згадати до уваги папського обійнятого листа до єпископів (літній 1969 р.), у якому остерігає перед впливами модних течій...

Але справа не в моді. Проблема дуже важка і дуже пекуча. Кардинал Альфрінк має надію, що поступаче — все заспокоїться. Та ледве чи воно так. Згідно з вислідами широким опитувань, у Голландії 70% католиків проти обов'язку целібату, у Західній Німеччині — 69%, в Італії — 66%, у Бразилії — аж 90%.

Дискусія перекинулася до Франції, і треба подивитися, як глибоко ставить її преса, віддаючи свої сторінки прихильникам і противникам реформи священничого життя. Забирають слово й визначні теологи та автори дискусій, як і засяг П., просто-неймовірний. Чи можна собі уявити, щоб на сторін-

ДЕЗІНФОРМАТОРИ

Багатомільйонними накладами щодня в СРСР видають газети російською та іншими мовами й розносять потіями й літаками, по яких уранці біла газетна шкідка виникають черги. Преса призначена інформувати, а сучасна людина особливо рветься до інформації.

Советська преса, підпорядкована ЦК КПСС, вражає своєю монотонністю: передові з «Правди» передають у оригіналі чи в перекладах так звані републіканські газети; всі повідомлення Телеграфної Агенції СРСР, ТАСС, особливо політичного характеру, також передають місцеві газети; вчорні над територією СРСР чути спеціальні радіостанції, через які повільно й втомливо діють дикторів голівні для всіх газет. Уніфікованість, партійність, взаємодобність — це головні ознаки советської преси. Не даремно в СРСР віддавна вже існує крилатий вираз, що в «Правді» немає правди, а в «Известиях» немає істок.

Але підсоветській громадянській хочуть читати, хочуть шось довідатись, сподіваються вичитати якусь закордонну вістку навіть між рідчими, часто читують «навівпріт»: якщо «Правда» ласякогось закордонного діяча, то треба припускати, що то порядна людина.

Експлуатуючи природне бажання людини знати про близькі й далекі події ЦК КПСС через партійні кур'єри та журналістичні, також партійні школи так вишколює працівників преси, що вони не лише вірно виконують «заповіді великого Ліча», а й вдаються до цілком нечесних засобів інформації, аби догодити правдавцеві. До таких засобів відносяться не лише брудні наклепи, пресова підготовка перед арештом якогось діяча, постійна «накачка» менших керівників та працівників, монотонні газетні вимоги, щоб трудящі активніше працювали тощо. Советські журналісти змушені говорити славе в кожній вістці правду.

Уся паризька преса, за яким комуністичною «Юманіте» внісела одностайно суворий «присуд» оперовому «Вольному театру СРСР», який у залі французької столичної опери показав «Жованніну», «Пікову даму», «Князя Ігора» й інші російські опери. Відгук були такі, що, як говориться, зякався, Боже! Але московська «Известия» з 31 січня так інформують советських читачів про той провал: «Великий успіх Вольного театру. З надзвичайним успіхом на сцені «Гранд-Опера» пройшли гастролі Воль-

театру СРСР. За 5 тижнів були показані шедеври російської національної опери». І т. д. Показав, що в тій вістці кореспондент М. Ніколас не назвав жодної французької газети, яка б дійсно захоплювалася московськими та стродерами. Він просто нечесно інформую читачів.

Московська «Комсомольская Правда» з 31 січня повідомляла, що «Молоді селяни готуються до з'їзду. Мо-виста про з'їзд Союзу Сільсько-Молоді Польщі, що має 28 тисяч відділів у тіх країнах. Молоді Польщі досе не лише про врожаї на полях, а й про збереження чистоти народних традицій, про підвищення культури селян». Інформуючи про той Союз, московська газета препарує вістку так, щоб советські читачі повірили, що і в Польщі є такі самі колгоспи, як в СРСР. Насправді ж у Польщі понад 85% селянства перебуває поза колгоспами, на власних ділянках землі, бо колгоспи вилізли веретаселами.

І ще один приклад. Замість маси людей в Україні виходять у відлижні дні ловити рибу на замерзлій річці й ставках. Для цього пробивають у кризі ополонки. І в гострі морози тисячі таких «спортсменів» стоять та анікують над ополонками, щоб принести додому бодай трохи своєї риби, якої в країнках немає. Тоніється не так про спорт, як про цілком практичне задоволення — допомогти родниці. Але «Молоді України» з 25 січня, даючи людям поради, як треба ловити рибу, вказують, як гачки застосовувати тощо, говорять про «таку примістись, не без примусу» — в радянському спортотомі: «Ловля риби з'являється все популярнішою серед зростаючої армії аматорів спортивного рибальства».

Наче припущений грим далекої канонади лунає із сторінок советської преси тоді, коли вона починає атакувати внутрішній «ворогів народу». Не називаючи прізвища, «Молоді України» з 30 січня у статті згадують: «Невдоволені рівнем ценологічної роботи» бомбардує діяч культури в Україні: «Ше нерідко зустрічається художній твор, в яких збірності або спотворюється реальна дійсність, поверховно показується наш сучасник — будинок, комуналізм. Подібний допущаються істотні недоліки, художні недоліки у мистецтві образів великого вождя» себто Леніна. Про кого саме говорили на «республіканській нараді ідеологічних працівників» Іосиф Точар і Ф. Чабанов? — невідомо. Газета виступає в ролі застрашувача всіх, які пишуть.

(Закінчення на стор. 3-й)

ЕКОНОМІКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Михайло Біда
 доктор економічних наук

(3)

У Криму в околицях Керчі розташоване одне з найбільших в СРСР родовище залізної руди (запаси його обрховують на майже 2 мільярди тонн). У керченських бурх залізна середній вміст заліза становить 35%. Його руда має велику домішку фосфору і мангану. Руда залізає на глибини лише 6-8 метрів, а тому дуже добре надається для експлуатації.

В районах Севастополя, коло Інкерману і Балаклави розташовані поклади бурхувальних вапняків і мармурів Яйли, відомі як архітектурний камінь. Видобуток в Криму мармуром прикрашені московське метро, а також стародавні палаці турецьких вельмож, храми.

У Криму є багато озер, що мають кухонну сіль, бром, йод, хлористий магній та лікувальні грязі. Найбільше знайдено цього озера Мліянацьке і Сакське недалеко від Євпаторії, а також на Керченському півострові Чокракське.

Крим не багатий на енергетичні ресурси. Його кам'яновугільні родовища на північному схилі Яйли невеликі, а нафта і газ вже майже вичерпані.

Донецький вугільний басейн — найбільший в Євразійській частині Союзу, що дає 80% видобутку. Рудні родовища коло Мирногір'я заховують до найбільших в СРСР. В районі Артемівки знаходяться майже невичерпні запаси кам'яної солі, що злягає тут на глибині від 70 до 80 метрів, дев'ятьма шарами потужністю від 100 до 200 метрів. Тут також добувають гіпс, поклади якого доходять до 24 метрів. У Донбасі недалеко Сіверського Дінця, а також великі запаси крейди, біля Азаровки — мергель, в околиці Часового Яру вогне-

травки глини, вапняк, трапел і кварцові піски. У Дніпровсько-Донецькій западині знаходяться великого роду глини, мергель, пісковики. Великі родовища природного горючого газу відкрито в Харківській і Полтавській областях недалеко Шебелинки, Полтави і Миргороду. Також в областях Сумській, Чернігівській і Полтавській знайдено запаси родовища нафти.

Родовища природного горючого газу, озокериту, нафти має також Передкарпаття. Належать вони до найбільших в СРСР. Великого значення має Дашавське родовище земного газу у Львівській області. В Родольському родовищі Львівської області є великі запаси самородного сірки. У Львівській та Івано-Франківській областях видобувають каїнні солі, у Львівській (Стебник) і Івано-Франківській (Калуш), а на Закарпатті (Солотвина) добувають бурі вугілля. У Чорногір'ї є родовища сірчаного водню, мангану та численні мінеральні джерела.

Дуже багата на вапняки, соди, горючий та лікувальні грязі Причорноморська низовина. Досить великі вапнякові поклади в долині нижнього Дніпра і в районі Одеси. Як будівельний матеріал досить високо цінують одеські вапняки. Саломоду сіль видобувають у Сиваші і солоних озерах недалеко узбережжя. У цих водоймищах, крім кухонної солі, є багато маїно, бром та йоду. Солоні озера і лимани розташовані переважно на узбережжі і мають великі запаси лікувальних грязей. Досить багаті на ці грязі одеські лимани Хаджибейський і Куяльницький.

Треба відмітити, що корисні копалини України відзначаються своєю багатством не тільки в СРСР, але й в усьому світі. Найбільше значення мають колосальні поклади залізної руди, концентрату вугілля, манганових руд, вогнетривких глини, фосфоритів вапняків і доломітів. З цими головними корисними копалинами зв'язаний територіально близький

до них подібний ряд корисних копалин, представлений родовищами солей, гіпсу, фосфоритів та крейди. Все це створює умови для розвитку, поруч з чорною металургією і аугілюю, хімічної промисловості. В корисних копалинах України це виділяють в окрему групу такі матеріали, як каоліни, озокерит, графіт, ртуть, сірку, титан та боксити, що досить рідко зустрічаються в промислових масштабах.

Крім надзвичайно важливої паливної бази Донбасу, на українській території знаходяться такі паливні ресурси, як кам'яніе вугілля славного Львівсько-Волинського басейну, бурі вугілля Правобережжя, горючі газу і нафта Передкарпаття, Полісся і Лісостепу, що дуже допомагають розвитку народного господарства.

У видобутку корисних копалин Україна займає перше місце в СРСР. Україну заховують до найбагатших країн СРСР щодо запасів таких будівельних матеріалів, як вапняк, мергель, гіпс, різноманітні глини, лабрадити та граніти. Україна має досить добрий клімат, хоч залежно від рельєфу і широти, у внутрішніх районах України кліматичні умови не всюди однакові.

(Далі буде)

Редагує В.Сохан

...що мав вчинити, як це він заповів. Тепер ми готові, щоб зробити трюк такого діда навахів — проти знахурів, що спричиняють каліші!